

โครงการจัดตั้งศูนย์สารสนเทศศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

(AUDIO-VISUAL CENTRAL PROJECT FOR KHONKAEN UNIVERSITY)

โดย

นาย ชีรกุล ศรีจันทร์พงศ์ สด.บ.

001057

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

ของ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชา สารสนเทศศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๖

I 1583495b

บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วน
ประกอบการศึกษา ตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : ศาสตราจารย์ สำเภา วรางกูร

วันที่ 26 เดือน 11 พ.ศ. ๒๕๑๖

พิธีกรรมประกาศ

การเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของ ศาสตราจารย์
สำเภา วรวงศ์ หัวหน้าแผนกวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
อาจารย์ สิงห์โต ปุกนุส รักษาการผู้อำนวยการห้องฟ้าจำลองกรุงเทพ กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์ ไชแสง สุชะวัฒน์ อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ตรวจแก้ไขต้นฉบับ ตลอดจนการแนะนำและชี้แนวทาง
ต่าง ๆ สำหรับการวางโครงการจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่ง
ดำเนินการออกมาได้ไม่นานนักและกำลังเพิ่มความต้องการในการใช้เครื่องมือและวัสดุ
โสตทัศนศึกษาในด้านต่าง ๆ มากขึ้น แล้วยังขาดการดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษา
และโครงการจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นนี้ จะเป็นประโยชน์แก่การ
ดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ต่อไป.

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์, อาจารย์ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และข้าราชการส่วนราชการ
อื่น ที่ให้ความช่วยเหลือทั้งด้านวิชาการ, ความคิดเห็น และด้านอื่น ๆ ในการวิจัยครั้งนี้
จนสำเร็จได้ด้วยดีคือ

ศาสตราจารย์ พิมล กลกิจ รองอธิการบดี ทำการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น

อาจารย์ ดร. กวี จุติกุล รักษาการคณบดี คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น

อาจารย์ ดร. วิทยา เพ็ญวิจิตร รักษาการคณบดี คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อาจารย์ ดร. Jean Barry, Special staff hired by the Thai
Government. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อาจารย์ ทวีศักดิ์ แก้วซิม อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อาจารย์ ณรงค์ กิจพาณิชย์ อาจารย์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น

อาจารย์ พงษ์ จิตตภรณ์ อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ พงษ์ ลวณะมาลัย อาจารย์ พิเศษสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อาจารย์ วีรัช อภิเมธีธำรง อาจารย์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ มนตรี ชราบุรุษ อาจารย์แผนกวิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการ
การบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณ นิตาพรรณ รุจิพร ผู้ช่วยกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการ
การตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานนายกรัฐมนตรื

คุณ อัจฉริยา สุรวิทย์ เลขานุการผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ สถาบันภาษา
กรมวิเทศสหการ

อาจารย์ ไทย และผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่าน
ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อเป็นการยืนยันถึงความจำเป็นที่จะจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น
๒. เพื่อเสนอแนะโครงการสำหรับการดำเนินงานด้านบริหารและหน้าที่ของศูนย์โสตทัศนศึกษาตามความต้องการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น
๓. เพื่อเสนอแนะแผนผังของอาคารหรือสถานที่ และพร้อมทั้งขนาดพื้นที่ (Space) ครุภัณฑ์, เครื่องมือโสตทัศนศึกษา ตามโครงการนี้

การดำเนินการวิจัยและข้อมูล

๑. ทำการสำรวจจำนวนเครื่องมือโสตทัศนศึกษาที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น
๒. ใช้แบบสอบถามกับอาจารย์ที่สอน ซึ่งสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่นทั้งอาจารย์ไทยและผู้ใช้ชาวต่างชาติต่างประเทศเกี่ยวกับความต้องการในการใช้เครื่องมือโสตทัศนศึกษาและความต้องการด้านอื่น ๆ
๓. ศึกษาและวิเคราะห์การดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาและการบริหารงานของมหาวิทยาลัยขอนแก่นเพื่อเสนอแนะโครงการจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยและความต้องการทางด้านสถาปัตยกรรมตามโครงการ

ผลของการวิจัย

๑. จากการสำรวจปรากฏว่า คณาจารย์มหาวิทยาลัยนี้มีทั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการสอน และเครื่องมือที่ใช้เพื่อผลิตวัสดุโสตทัศนศึกษา
๒. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยทางสถิติปรากฏว่า Model, demonstration equipment. มีความต้องการมากที่สุด

Photocopy; Projection room มีความต้องการมากที่จะได้รับและใช้ในการสอน, T-V, Closed Circuit T-V, Video tape มีความต้องการในการสอนบ้าง ภาพยนตร์ ๔ มม. ธรรมดาและ Repetitive loop มีความจำเป็นบ้างทุกด้านแต่น้อยกว่า เครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษาชนิดอื่น

๓. การดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยยังขาดระเบียบการรับ ผิดชอบ, ผู้นำ และการดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาส่วนกลาง ซึ่งเป็นอุปสรรคในการใช้ บริการทางโสตทัศนศึกษา

๔. ความต้องการด้านสถาปัตยกรรมของศูนย์โสตทัศนศึกษาตามโครงการ ก่อเนื้อที่อาคาร ๒๔๓ ตารางเมตร ครอบคลุมสำนักงานและเครื่องมือโสตทัศนศึกษารวม ๔๑ รายการ ซึ่งได้วางผังตัวอย่างประกอบในวิทยานิพนธ์นี้

ขอเสนอแนะเพื่อการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานแยกออกเป็น

๑. การดำเนินงานโสตทัศนศึกษาส่วนคณะ ให้มีเครื่องมือและวัสดุส่วนคณะ และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินงาน

๒. จัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาเป็น ส่วนกลางเทียบเท่ากองขึ้นต่อสำนักงานอธิการบดี มีหน้าที่, เครื่องมือและวัสดุส่วนกลาง.

A B S T R A C T

Statement of the Problem

The purposes of this research were as follows:

1. To ascertain the need of establishing an Audio-Visual Center at Khonkaen University.
2. To recommend a workable program for setting up the administration and the functions of the audio-visual center based on the needs of Khonkaen University.
3. To design an architectural plan of the audio-visual Center including the utility space, facilities and audio-visual equipments required according to the project.

Procedures and Sources of Data

The procedures in gathering data were as follows:

1. A Survey of existing audio-visual equipments and materials in Khonkaen University.
2. The Questionnaire was designed and constructed for weighing the needs of the Thai teaching staff and oversea experts at Khonkaen University in using the audio-visual equipments and materials and others.
3. The present practices in the audio-visual and administrative set up at Khonkaen University were studied and analyzed

in-order to recommend for the organized audio-visual programs and the architectural requirements.

Major Findings

The findings of this research may be summarized as follows:

1. There were both equipments for instructional use and production facilities to produce audio-visual materials in Khonkaen University.
2. The data obtained from the questionnaire was tabulated and analyzed using statistical method of means weighing. The findings were: Models and demonstration equipments were most needed in all aspects; Photography Projection Room were most needed in obtaining and instructional use; T-V, closed circuit T-V, Video Tape were considerably needed for instructional use; 8MM. films in reel and repetitive loop were also needed but to the lesser extent.
3. The disadvantages of the present audio-visual practices were the lacks of order, responsibility, leader and central organized audio-visual program. These were the obstacles in obtaining the audio-visual services.
4. Hence the achitectural requirements for audio-visual center: 243 square meters floor area and 51 itens of office facilities and audio-visual equipments were required.

Recommendation for Action

From the above evidences, Khonkaen University should:

1. Organize audio-visual program in each faculty with the decentralized facilities and appointing certain leaders for the responsibilities of the program.

2. Establish the audio-visual center as one of the department under the rector's office of Khonkaen University with the specific functions and Centralized facilities.

สารบัญ

บทที่

หน้า

๑	บทนำ.....	๑
	ความเป็นมาของปัญหา.....	๑
	ปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๕
	ขอบเขตของการวิจัย.....	๕
	คำจำกัดความ.....	๖
	การวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง.....	๗
๒.	การดำเนินการวิจัยและวิธีการวิจัย.....	๑๓
	การดำเนินการวิจัย.....	๑๓
	วิธีการวิจัย.....	๑๓
๓.	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลของการวิจัย.....	๑๕
	การสำรวจ.....	๑๕
	การให้แบบสอบถาม.....	๑๕
	การดำเนินงานค่านิยมทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น..	๑๖
	การดำเนินงานค่านิยมทัศนศึกษาของคณะ.....	๔๓
	การดำเนินงานค่านิยมทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัย	
	การจัดตั้งศูนย์ทัศนศึกษา.....	๔๔
	ผลงานการบริหารของศูนย์ทัศนศึกษา.....	๔๔
	หน้าที่และการดำเนินงานของศูนย์ทัศนศึกษา..	๕๐
	บุคคลากรในการดำเนินงาน.....	๕๖
	อาคารหรือสถานที่ของศูนย์ทัศนศึกษา.....	๕๗

๔.	สรุป, วิจัยรณั้ ขอเสนอแนะ.....	๕๕
	สรุป.....	๕๕
	วิจัยรณั้.....	๕๘
	ขอเสนอแนะเพื่อกำรค้ำเนินงำน.....	๖๐
	บรรณานุกรม.....	๖๑
	ภาคผนวก.....	๖๔
	แบบสอบถามที่ใช้ในกำรวิจัย.....	๖๔
	หลักสูตรมหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	๗๖

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑	จำนวนเครื่องมือที่ใช้เพื่อประกอบการสอนในคณะต่าง ๆ..... ๒๑
๒	จำนวนเครื่องมือที่ใช้เพื่อผลิตวัสดุอุตสาหกรรมศึกษาในคณะต่าง ๆ..... ๒๒
๓	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน..... ๒๓
	ตามคณะต่าง ๆ ระหว่างอาจารย์ไทยกับผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ... ๒๓
๔	ค่าเฉลี่ยแสดงความต้องการในการใช้เครื่องมือและวัสดุอุตสาหกรรมศึกษา.. ๒๔
๕	ค่าเฉลี่ยแสดงความต้องการที่จะทราบแหล่งในการจัดหาเครื่องมือ และวัสดุอุตสาหกรรมศึกษา..... ๓๐
๖	ค่าเฉลี่ยแสดงความต้องการที่จะได้รับการฝึกอบรมในการใช้เครื่องมือ และวัสดุอุตสาหกรรมศึกษา..... ๓๒
๗	ค่าเฉลี่ยแสดงความต้องการที่จะได้รับเครื่องมือและวัสดุ อุตสาหกรรมศึกษาตามความประสงค์ทันที..... ๓๔
๘	ค่าเฉลี่ยแสดงความต้องการที่จะมีเครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิต ทัศนศึกษา..... ๓๖
๙	ค่าเฉลี่ยแสดงความต้องการที่จะมีผู้เชี่ยวชาญในการเตรียมการใช้เครื่อง มือและวัสดุอุตสาหกรรมศึกษา..... ๓๘
๑๐	ค่าเฉลี่ยแสดงความต้องการที่มีต่อเครื่องมือและวัสดุอุตสาหกรรมศึกษาใน ด้านต่าง ๆ..... ๔๐

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
๑	การบริหารงานของมหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	๔๓
๒	การบริหารงานของมหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมราชการ ศูนย์โสตทัศนศึกษาที่จะจัดตั้งขึ้น.....	๔๔
๓	การแบ่งส่วนราชการในศูนย์โสตทัศนศึกษา.....	๔๕

รายการภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
๑	LANGUAGE LAB:KHONKAEN UNIVERSITY: STUDENT'S BOOTH.....	๒๘
๒	LANGUAGE LAB:KHONKAEN UNIVERSITY: CONTROL ROOM.....	๒๙
๓	LANGUAGE LAB:KHONKAEN UNIVERISTY: PLAN:SCALE 1:50.....	๒๖
๔	KHONKAEN UNIVERSITY AUDIL-VISUAL CENTER PROPOSED PLAN:SCALE 1:100.....	๕๘